

Aplikace teorie neuronových sítí

Doc. RNDr. Iveta Mrázová, CSc.

Katedra teoretické informatiky

Matematicko-fyzikální fakulta

Univerzity Karlovy v Praze

Aplikace teorie neuronových sítí

– Asociativní paměti a restaurace obrazu–

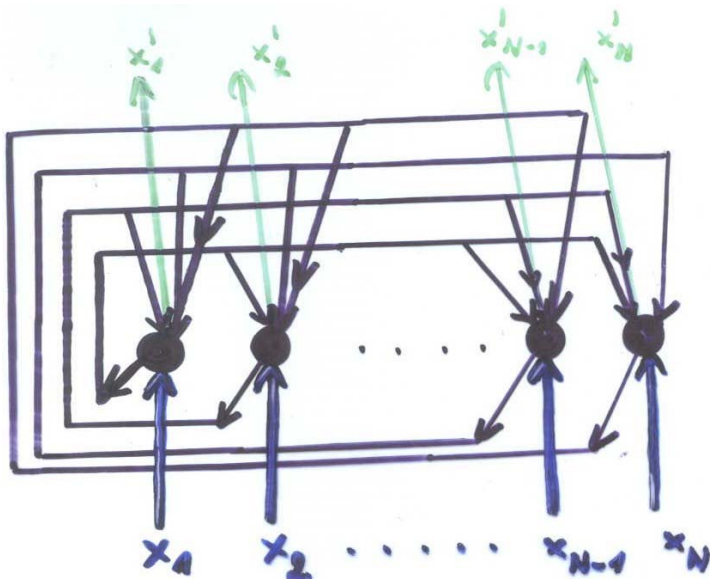
Doc. RNDr. Iveta Mrázová, CSc.

Katedra teoretické informatiky

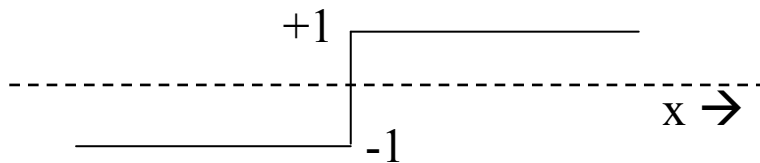
Matematicko-fyzikální fakulta

Univerzity Karlovy v Praze

Hopfieldovy sítě

Skoková přenosová funkce: f_h

- ◆ n neuronů se skokovou přenosovou funkcí
- ◆ Bipolární vstupy i výstupy $\{+1, -1\}$
- ◆ Synaptické váhy w_{ij} (mezi všemi neurony navzájem)
- ◆ m trénovacích vzorů (tříd)
- ◆ Učení s učitelem
- ◆ Rozpoznávání
- ◆ Použití:
  - Asociativní paměť
  - Optimalizační úlohy

Hopfieldův model (bipolární)

Krok 1: Učení - nastavte hodnoty synaptických vah

$$w_{ij} = \begin{cases} \sum_{s=1}^m x_i^s x_j^s & \text{pro } i \neq j \\ 0 & \text{pro } i = j \end{cases}$$

w_{ij} .... Váha synapse mezi neurony i a j
 $x_i^s \in \{-1, +1\}$ .... i – tá složka s – tého vzoru
 $1 \leq i, j \leq n$

Hopfieldův model (bipolární) (2)

Krok 2: Inicializace - předložte neznámý vstupní

vzor: $y_i(0) = x_i \quad 1 \leq i \leq n$

$y_i(t)$ .... Výstup neuronu i v čase t

$x_i \in \{-1, +1\}$ .... i – tá složka předloženého vzoru

Krok 3: Iterace

$$y_j(t+1) = f_h \left[\sum_{i=1}^n w_{ij} y_i(t) \right] \quad 1 \leq j \leq n$$

f_h .... Skoková přenosová funkce

Hopfieldův model (bipolární) (3)

Iterativní proces se při rozpoznávání opakuje, dokud se výstupy neuronů neustálí. Výstupy neuronů pak reprezentují ten trénovací vzor, který nejlépe odpovídá předloženému (neznámému) vzoru.

Krok 4: Přejděte ke Kroku 2.

Hopfieldův model (bipolární) (4)

Konvergence (Hopfield):

- ◆ Symetrické váhy: $w_{ij} = w_{ji}$
- ◆ Asynchronní aktualizace výstupu jednotlivých neuronů

Nevýhody:

- ◆ Kapacita ($m < 0.15 n$) $n / 2 \log n$
- ◆ Stabilita ($\rightarrow$ ortogonalizace)

Hopfieldův model - rozpoznávání

Po předložení vzoru $\vec{x}_1$ bude vektor potenciálů sítě

$$\begin{aligned}\vec{\xi} &= \vec{x}_1 \cdot W = \vec{x}_1 \cdot \left(\vec{x}_1^T \vec{x}_1 + \dots + \vec{x}_m^T \vec{x}_m - mI \right) = \\ &= \underbrace{\vec{x}_1 \vec{x}_1^T \vec{x}_1}_{=n} + \underbrace{\vec{x}_1 \vec{x}_2^T \vec{x}_2}_{=\alpha_{12}} + \dots + \underbrace{\vec{x}_1 \vec{x}_m^T \vec{x}_m}_{=\alpha_{1m}} - m\vec{x}_1 I = \\ &= (n - m)\vec{x}_1 + \underbrace{\sum_{j=2}^m \alpha_{1j} \vec{x}_j}_{PERTURBACE}\end{aligned}$$

Hopfieldův model – rozpoznávání (2)

$\alpha_{12}, \dots, \alpha_{1m}$ .... Skalární součin $\vec{x}_1$ s každým dalším vektorem $\vec{x}_2, \dots, \vec{x}_m$

→ **Stav $\vec{x}_1$ je stabilní, jestliže $m < n$ a**

perturbace $\sum_{j=2}^m \alpha_{1j} \vec{x}_j$ je malá

$(\Rightarrow \text{sgn}(\vec{\xi}) = \text{sgn}(\vec{x}_1))$

→ **Malý počet ortogonálních vzorů**

Hopfieldův model – rozpoznávání (3)

- ◆ Stav neuronů zachován, dokud nejsou vybrány k aktualizaci
  - ◆ Výběr pro aktualizaci se provádí náhodně
  - ◆ Neurony jsou navzájem plně propojeny
  - ◆ Symetrické váhy: $w_{ij} = w_{ji}$
  - ◆ $w_{ii} = 0$
- Konvergence ke stabilnímu řešení při rozpoznávání
- nutná podmínka:
- symetrická váhová matice s nulovou diagonálou
a asynchronní dynamikou

Energetická funkce

Energetická funkce $E(\vec{x})$ Hopfieldovy sítě s n neurony a váhovou maticí W vyjadřuje energii sítě ve stavu $\vec{x}$:

$$E(\vec{x}) = -\frac{1}{2} \vec{x} W \vec{x}^T = -\frac{1}{2} \sum_{j=1}^n \sum_{i=1}^n w_{ij} x_i x_j$$

(Obdobně i pro sítě s prahovými neurony:

$$\begin{aligned} E(\vec{x}) &= -\frac{1}{2} \vec{x} W \vec{x}^T + \vec{\theta} \vec{x}^T = \\ &= -\frac{1}{2} \sum_{j=1}^n \sum_{i=1}^n w_{ij} x_i x_j + \sum_{i=1}^n \theta_i x_i \end{aligned})$$

Energetická funkce (2)

Věta:

Hopfieldova síť s asynchronní dynamikou dosáhne z libovolného počátečního stavu sítě stabilního stavu v lokálním minimu energetické funkce.

Idea důkazu:

◆ Počáteční stav

- Předložený vzor: $\vec{x} = (x_1, \dots, \underline{x_k}, \dots, x_n)$

Energetická funkce (6)

Idea důkazu (pokračování):

- **Vždy, když dojde ke změně stavu neuronu, sníží se celková energie sítě**
- ◆ **Konečný počet možných stavů**
  - **Stabilní stav, kdy energii sítě už nelze snižovat**

QED

Použití Hopfieldova modelu při řešení optimalizačních úloh

- ◆ Binární kódování: $0 / 1$
- ◆ **Multiflop:**
  - $x_1, \dots, x_n \dots$ Binární stavy jednotlivých neuronů Hopfieldovy sítě
  - Síť by se měla dostat do stavu, kdy bude právě 1 neuron aktivní; stav všech ostatních neuronů by měl být 0
  - **Cíl:** nalézt minimum funkce $E(x_1, \dots, x_n)$

$$E(x_1, \dots, x_n) = \left(\sum_{i=1}^n x_i - 1 \right)^2$$

Použití Hopfieldova modelu při řešení optimalizačních úloh (2)

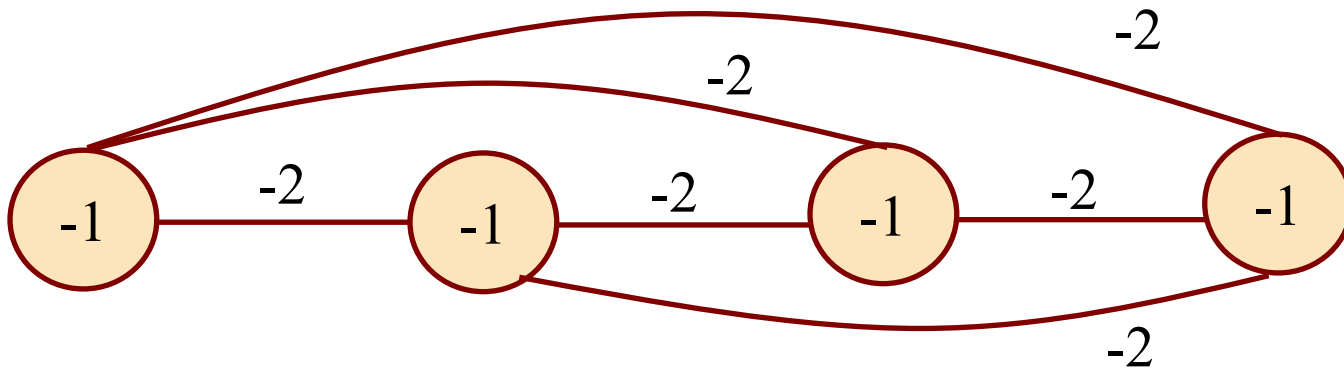
porovnání s energetickou funkcí Hopfieldova modelu

$$\begin{aligned}
 E(x_1, \dots, x_n) &= \left(\sum_{i=1}^n x_i - 1 \right)^2 = \sum_{i=1}^n x_i^2 + \sum_{i \neq j}^n x_i x_j - 2 \sum_{i=1}^n x_i + 1 = \\
 &= \sum_{i \neq j}^n x_i x_j - \sum_{i=1}^n x_i + 1 = \quad = x_i \text{ pro binární stavy} \\
 &= -\frac{1}{2} \sum_{i \neq j}^n (-2) x_i x_j + \sum_{i=1}^n (-1) x_i + 1 = \\
 &\rightarrow \text{nastavení vah a prahů sítě}
 \end{aligned}$$

Použití Hopfieldova modelu při řešení optimalizačních úloh (3)

$$E(x_1, \dots, x_n) = -\frac{1}{2} \sum_{i \neq j}^n (-2) x_i x_j + \sum_{i=1}^n (-1) x_i + 1$$

nastavení vah a prahů sítě

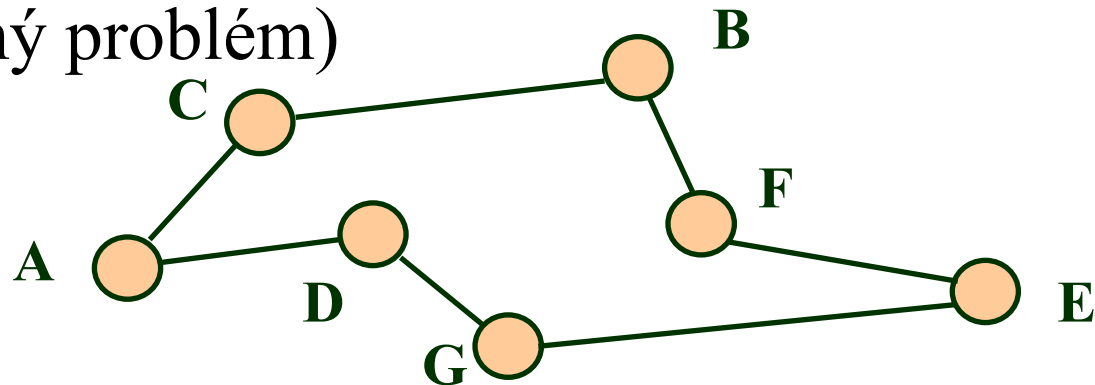

Použití Hopfieldova modelu při řešení optimalizačních úloh (7)

◆ Problém obchodního cestujícího:

(~ NP-úplný problém)

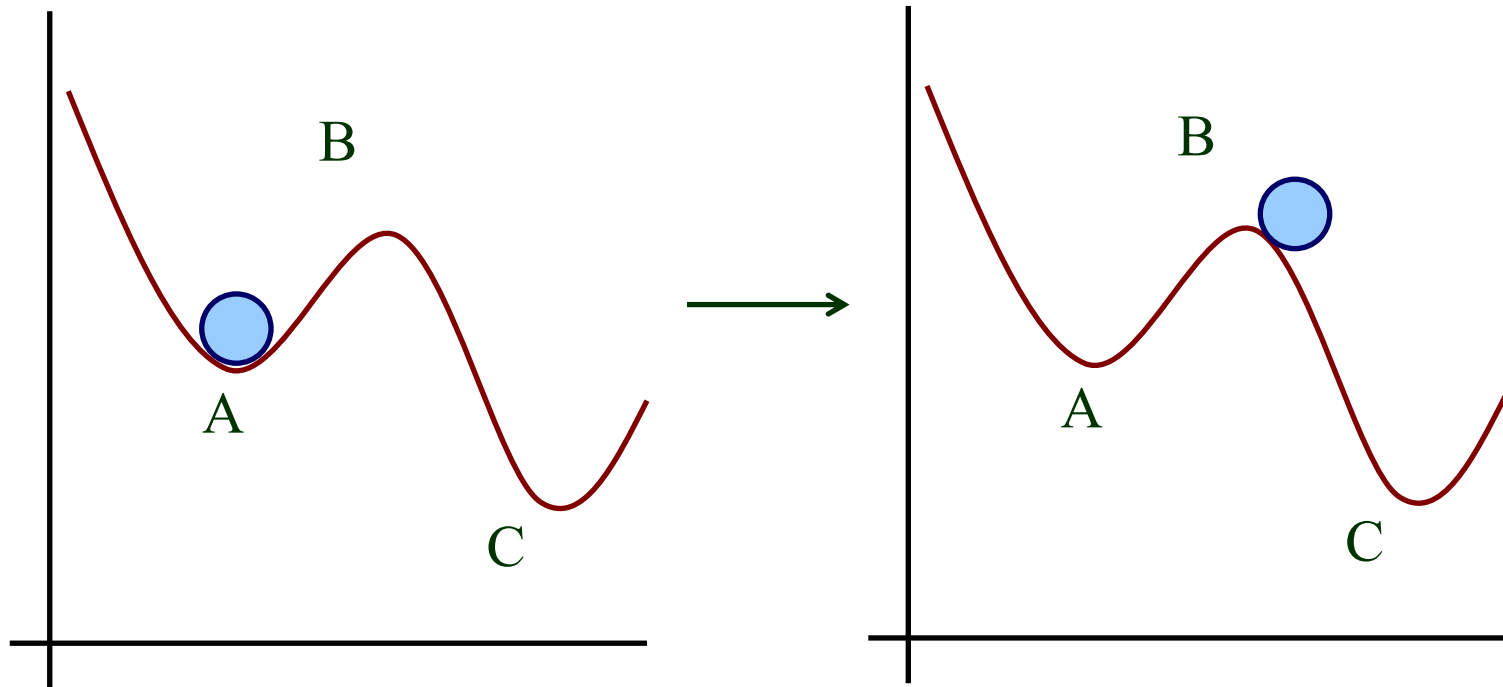

- Nalézt cestu přes n měst $M_1, \dots, M_n$ tak, aby bylo každé město navštíveno alespoň jednou a délka „okružní jízdy“ byla minimální

Stochastické modely neuronových sítí

- ◆ Hopfieldův model se používá k řešení optimalizačních problémů, které lze vyjádřit ve formě minimalizované energetické funkce (i když není zaručeno nalezení globálního optima)
- ◆ **Problém:** zabránit „uvíznutí“ v lokálním minimu energetické funkce

Simulované žíhání

Simulované žíhání (2)

- ◆ Při minimalizaci energetické funkce E se tento jev simuluje následujícím způsobem:
  - Hodnota proměnné $\mathbf{x}$ se změní vždy, když může aktualizace $\Delta\mathbf{x}$ zmenšit hodnotu energetické funkce E
  - Pokud by se při aktualizaci $\mathbf{x}$ naopak hodnota E zvýšila o ΔE , bude nová hodnota $\mathbf{x}$ (tj. $\mathbf{x} + \Delta\mathbf{x}$) přijata s pravděpodobností $P_{\Delta E}$:

$$P_{\Delta E} = \frac{1}{1 + e^{\Delta E/T}}$$

kde T je tzv. teplotní konstanta

Simulované žíhání (3)

- ◆ Pro velké hodnoty T bude: $p_{\Delta E} \approx \frac{1}{2}$
a aktualizace stavu nastane zhruba v polovině těchto případů
- ◆ Pro $T = 0$ bude docházet pouze k takovým aktualizacím, kdy se hodnota E sníží
- ◆ **Postupná změna hodnot T z velmi vysokých hodnot směrem k nule odpovídá zahřátí a postupnému ochlazování v procesu žíhání**

Simulované žíhání (4)

- ◆ Navíc lze ukázat, že touto strategií lze dosáhnout (asymptoticky) globálního minima energetické funkce
- ◆ Sigmoida nejlépe odpovídá funkcím používaným v termodynamice (pro analýzu teplotní rovnováhy)

Restaurace degradovaného obrazu

Model degradace obrazu:

$$y(a, b) = \int_{-\infty}^{\infty} \int_{-\infty}^{\infty} h(a, b; \alpha, \beta) x(\alpha, \beta) d\alpha d\beta + n(a, b)$$

$h(a, b; \alpha, \beta)$ ... rozmývací funkce

$n(a, b)$ ..... aditivní šum

$x(\alpha, \beta)$ ..... původní obraz

$y(a, b)$ ..... degradovaný obraz

- ◆ Je-li systém prostorově invariantní, lze rozmývací funkci vyjádřit jako: $h(a, b; \alpha, \beta) = h(a - \alpha; b - \beta)$

Restaurace degradovaného obrazu (2)

- ◆ Pokud lze vyjádřit rozmývací funkci $h(\cdot)$ jako konvoluci pro malé okénko $K \times K$ (K liché), lze spojitý model popsat diskrétně:

$$\begin{aligned} y(i, j) &= x(i, j) * h(i, j) + n(i, j) = \\ &= \sum_{k=-K'}^{K'} \sum_{l=-K'}^{K'} x(i-k, j-l) h(k, l) + n(i, j) \end{aligned}$$

* ..... operátor konvoluce, $K' = (K - 1) / 2$

$Y = HX + N$; H ..... rozmývací funkce

N ..... aditivní šum

X ..... původní obraz

Y ..... degradovaný obraz

Restaurace degradovaného obrazu (3)

Reprezentace obrazu

- ◆ Neuronová síť obsahuje redundantní neurony pro reprezentaci různých úrovní šedi:

$L^2 \times M$ ..... vzájemně propojených neuronů

L ..... velikost obrazu

M ..... nejvyšší hodnota šedi

- ◆ Obraz je popsán konečnou množinou úrovní šedi:

$$\{x(i, j); 1 \leq i, j \leq L\}$$

$x(i, j)$ ..... celé kladné číslo – značí hodnotu šedi pixlu (i, j)

Restaurace degradovaného obrazu (4)

Reprezentace obrazu (pokračování):

- ◆ Necht' $V = \{ v_{i,k} ; 1 \leq i \leq L^2, 1 \leq k \leq M \}$ je binární množina stavů neuronové sítě
 $v_{i,k}$ značí stav neuronu (i, k)
- ◆ Funkce šedi je pro obraz reprezentována součtem stavových proměnných neuronu: $x(i, j) = \sum_{k=1}^M v_{m,k} ;$ kde $m = (i-1) \times L + j$
- ◆ Síť s takovou reprezentací má: $\prod_{i=1}^L \prod_{j=1}^L \frac{M!}{x(i, j)! (M - x(i, j))!}$
stabilních stavů pro obraz $L \times L$

Restaurace degradovaného obrazu (5)

Reprezentace obrazu (pokračování):

- Výhody:
-) Jeden neuron s opačným výstupem nezpůsobí velké škody v číselné reprezentaci
  -) Více šancí nalézt správné řešení
  -) Rychlejší konvergence

- ♦ Každý neuron (i, k) v tomto modelu dostává náhodně a asynchronně vstupy ode všech neuronů a prahový vstup:

$$u_{i,k} = \sum_{j=1}^{L^2} \sum_{l=1}^M T_{i,k;j,l} v_{j,l} + I_{i,k}$$

$T_{i,k;j,l}$ představuje váhu synapse (i zápornou) mezi neurony (i,k) a (j,l)

$I_{i,k}$ prahový vstup

Restaurace degradovaného obrazu (6)

Reprezentace obrazu (pokračování):

Předpoklady:

- ♦ Váhy jsou symetrické a neurony mají zpětnou vazbu (self-feedback): $T_{i,k;j,l} = T_{j,l;i,k}$ a $T_{i,k;i,k} \neq 0$
- ♦ Dále pro každý neuron: $v_{i,k} = g(u_{i,k})$

kde $g(x)$ je nelineární funkce:
$$g(x) = \begin{cases} 1 & \text{pokud } x \geq 0 \\ 0 & \text{pokud } x < 0 \end{cases}$$

- ♦ Stav každého neuronu se aktualizuje pomocí aktuální informace od ostatních neuronů

Restaurace degradovaného obrazu (7)

Odhad parametrů modelu:

- ◆ Pomocí energetické funkce

$$E = -\frac{1}{2} \sum_{i=1}^{L^2} \sum_{j=1}^{L^2} \sum_{k=1}^M \sum_{l=1}^M T_{i,k;j,l} v_{i,k} v_{j,l} - \sum_{i=1}^{L^2} \sum_{k=1}^M I_{i,k} v_{i,k}$$

a minimalizace chybové funkce definované jako:

$$E = \frac{1}{2} \left\| Y - H \hat{X} \right\|^2 + \frac{1}{2} \left\| D \hat{X} \right\|^2$$

kde $\|Z\|$ je L_2 -norma, λ je konstanta

~ jiná formulace restauračního problému

Restaurace degradovaného obrazu (8)

Odhad parametrů modelu (pokračování):

$$\begin{aligned} \text{Potom: } E &= \frac{1}{2} \sum_{p=1}^{L^2} \left(y_p - \sum_{i=1}^{L^2} h_{p,i} x_i \right)^2 + \frac{1}{2} \lambda \sum_{p=1}^{L^2} \left(\sum_{i=1}^{L^2} d_{p,i} x_i \right)^2 = \\ &= \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{L^2} \sum_{j=1}^{L^2} \sum_{k=1}^M \sum_{l=1}^M \sum_{p=1}^{L^2} h_{p,i} h_{p,j} v_{i,k} v_{j,l} + \\ &+ \frac{1}{2} \lambda \sum_{i=1}^{L^2} \sum_{j=1}^{L^2} \sum_{k=1}^M \sum_{l=1}^M \sum_{p=1}^{L^2} d_{p,i} d_{p,j} v_{i,k} v_{j,l} - \\ &- \sum_{i=1}^{L^2} \sum_{k=1}^M \sum_{p=1}^{L^2} y_p h_{p,i} v_{i,k} + \frac{1}{2} \sum_{p=1}^{L^2} y_p^2 \end{aligned}$$

zanedbat

Restaurace degradovaného obrazu (9)

Odhad parametrů modelu (pokračování):

Porovnáním s koeficienty energetické funkce dostaneme:

$$T_{i,k;j,l} = - \sum_{i=1}^{L^2} h_{p,i} h_{p,j} - \lambda \sum_{i=1}^{L^2} d_{p,i} d_{p,j}$$

$$I_{i,k} = \sum_{p=1}^{L^2} y_p h_{p,i}$$

Restaurace degradovaného obrazu (10)

Odhad parametrů modelu (pokračování):

Zajímavé aspekty:

- ◆ Váhy nezávisí na k a l
- ◆ Prahy nezávisí na k
- ◆ $T_{i,k;i,k} \neq 0 \rightarrow$ nutný feedback
- ◆ Váhy určuje rozmývací funkce, operátor D a konstanta λ
 $\rightarrow T_{i,k;j,l}$ lze spočítat bez chyby za předpokladu, že známe rozmývací funkci

Restaurace degradovaného obrazu (11)

Zajímavé aspekty (pokračování):

- ♦ Prahy jsou funkcemi degradovaného obrazu
→ je-li obraz degradován pouze prostorově invariantní rozmývací funkcí, lze určit $I_{i,k}$, jinak je práh $I_{i,k}$ ovlivněn šumem

$$\begin{aligned}y_p &= \sum_{i=1}^{L^2} h_{p,i} x_i + n_p \\I_{i,k} &= \sum_{p=1}^{L^2} \left(\sum_{i=1}^{L^2} h_{p,i} x_i + n_p \right) h_{p,i} = \\&= \sum_{p=1}^{L^2} \sum_{i=1}^{L^2} h_{p,i} x_i h_{p,i} + \sum_{p=1}^{L^2} \underbrace{n_p}_{\text{šum}} h_{p,i}\end{aligned}$$

Restaurace degradovaného obrazu (12)

Restaurace:

- ◆ Provádí se vyhodnocováním neuronů a konstrukcí obrazu
- ◆ Jsou-li již známy parametry $T_{i,k;j,l}$ a $I_{i,k}$, může každý neuron náhodně a asynchronně vyhodnotit svůj stav a aktualizovat ho
- ◆ Pokud bylo dosaženo quasi-optimálního energetického bodu,

lze konstruovat obraz:
$$x(i, j) = \sum_{k=1}^M v_{m,k}$$

- ◆ $T_{i,k;j,l} \neq 0$ ($\sim$ self-feedback)
→ není zaručena konvergence sítě

Restaurace degradovaného obrazu (13)

Restaurace (pokračování):

- ◆ Návrh deterministického nebo stochastického rozhodovacího pravidla (podle toho, zda požadujeme konvergenci k lokálnímu nebo globálnímu minimu)
- ◆ **Deterministické pravidlo:**
  - Je-li změna energie ΔE vzhledem ke změně stavu $\Delta v_{i,k}$ menší než nula $\Rightarrow$ nový stav neuronu (i, k) : $v_{i,k}^{new}$
  - Je-li ΔE vzhledem ke změně stavu větší než nula, nedojde ke změně stavu

Restaurace degradovaného obrazu (14)

Restaurace (pokračování):

◆ Stochastické pravidlo:

- Podobné jako u technik simulovaného žíhání
- Pravděpodobnost přijetí:

$$P_T \left\{ \text{accept} \left(v_{1,1}, \dots, v_{i,k}^{new}, \dots, v_{L^2M} \right) \right\} = \begin{cases} 1 & \Delta E < 0 \\ e^{-\Delta E/T} & \Delta E \geq 0 \end{cases}$$

ΔE je změna energie, T je parametr ($\sim$ teplota)

- Nový stav $v_{i,k}^{new}$, jestliže $P_T \left\{ \text{accept} \left(v_{1,1}, \dots, v_{i,k}^{new}, \dots, v_{L^2M} \right) \right\} = 1$
- Rychlost konvergence algoritmu závisí na volbě teploty T

Restaurace degradovaného obrazu (15)

Restaurační algoritmus:

Krok 1: Inicializace stavu neuronů

Krok 2: Aktualizace stavu všech neuronů – náhodně, asynchronně podle rozhodovacího pravidla

Krok 3: Pokud se hodnota energetické funkce nemění, proved' Krok 4; jinak proved' Krok 2

Krok 4: Konstrukce obrazu pomocí:
$$x(i, j) = \sum_{k=1}^M v_{m,k}$$

Restaurace degradovaného obrazu (16)

Restaurační algoritmus (pokračování):

Obtížná simulace na běžném počítači

- Rozměry obrázku: $L \times L$ pixelů, M úrovní šedi
- $L^2 M$ neuronů a $\frac{1}{2} L^4 M^2$ synaptických vah
- $L^4 M^2$ operací (sčítání, násobení) v každé iteraci
- Prostorová složitost: $O(L^4 M^2)$
- Časová složitost: $O(L^4 M^2 K)$, $K \sim$ počet iterací
- Obvykle: $10 \leq K \leq 100$, $256 \leq L \leq 1024$, $M = 256$

Restaurace degradovaného obrazu (17)

Restaurační algoritmus (pokračování):

- ◆ Možné zjednodušení za předpokladu, že se neurony aktualizují postupně:

$$u_{i,k} = \sum_{j=1}^{L^2} \sum_{l=1}^M T_{i,k;j,l} v_{j,l} + I_{i,k}$$

$$v_{i,k} = g(u_{i,k}) = \begin{cases} 1 & \text{pokud } u_{i,k} \geq 0 \\ 0 & \text{pokud } u_{i,k} < 0 \end{cases}$$

Restaurace degradovaného obrazu (18)

Možné zjednodušení (pokračování):

- ♦ Váhy nezávisí na k a l , prahy nezávisí na k

$$T_{i,k;j,l} = - \sum_{p=1}^{L^2} h_{p,i} h_{p,j} - \lambda \sum_{p=1}^{L^2} d_{p,i} d_{p,j}$$

$$I_{i,k} = \sum_{p=1}^{L^2} y_p h_{p,i}$$

Restaurace degradovaného obrazu (19)

Možné zjednodušení (pokračování):

- ♦ M neuronů pro reprezentaci úrovně šedi má stejné váhy a prahy $\rightarrow$ redukce dimenze váhové matice o člen M^2

$$\begin{aligned} u_{i,k} &= \sum_{j=1}^{L^2} T_{i,\cdot; j,\cdot} \left(\sum_{l=1}^M v_{j,l} \right) + I_{i,\cdot} = \\ &= \sum_{j=1}^{L^2} T_{i,\cdot; j,\cdot} x_j + I_{i,\cdot} \end{aligned}$$

$$\left(x(i, j) = \sum_{k=1}^M v_{m,k} ; \quad m = (i-1) \times L + j \right)$$

Restaurace degradovaného obrazu (20)

Možné zjednodušení (pokračování):

- ◆ Váhy jsou dány pomocí rozmývací funkce H , konstanty λ a operátoru D
  - neurony jsou lokálně propojené a většina vah bude nulových
- ◆ Je-li rozmývací funkce prostorově invariantní a neuvažují-li se okraje obrázku, je třeba uchovávat mnohem méně údajů:
  - Stav (i, k) – tého neuronu se aktualizuje podle hodnoty vstupu $u_{i,k}$, a to pomocí rozhodovacího pravidla

Restaurace degradovaného obrazu (21)

Možné zjednodušení (pokračování):

- Změna stavu (i, k) – tého neuronu vyvolá změnu úrovně šedi x_i :

$$x_i^{new} = \begin{cases} x_i^{old} & \text{pokud } \Delta v_{i,k} = 0 \\ x_i^{old} + 1 & \text{pokud } \Delta v_{i,k} = 1 \\ x_i^{old} - 1 & \text{pokud } \Delta v_{i,k} = -1 \end{cases}$$

kde $\Delta v_{i,k} = v_{i,k}^{new} - v_{i,k}^{old}$ je změna stavu neuronu (i, k)

x_i označuje úroveň šedi ($\sim$ reprezentovanou výstupem M neuronů)

Restaurace degradovaného obrazu (22)

Možné zjednodušení (pokračování):

- Jednotlivé neurony „pracují“ postupně
→ jiná formulace procesu aktualizace

$$u_{i,k} = \sum_{j=1}^{L^2} T_{i,\cdot; j,\cdot} x_j + I_{i,\cdot}$$

$$\Delta v_{i,k} = g(u_{i,k}) = \begin{cases} \Delta v_{i,k} = 0 & \text{pokud } u_{i,k} = 0 \\ \Delta v_{i,k} = 1 & \text{pokud } u_{i,k} > 0 \\ \Delta v_{i,k} = -1 & \text{pokud } u_{i,k} < 0 \end{cases}$$

Restaurace degradovaného obrazu (23)

Možné zjednodušení (pokračování):

$$x_i^{new} = \begin{cases} x_i^{old} + \Delta v_{i,k} & \text{pokud } \Delta E < 0 \\ x_i^{old} & \text{pokud } \Delta E \geq 0 \end{cases}$$

→ lze použít i stochastické rozhodovací pravidlo

- Kontrola hodnot úrovně šedi v každém kroku adaptace: $0 \leq x_i^{new} \leq 255$

Restaurace degradovaného obrazu (24)

Restaurační algoritmus – zjednodušení:

Krok 1: Inicializace – pomocí degradovaného obrázku

Krok 2: Postupně projdi všechny pixly:

- ◆ Pro každý pixel proved' aktualizaci pomocí výše uvedených vztahů
- ◆ Pokud nedojde k žádné změně ($\sim$ jestliže $\Delta v_{i,k} = 0$ nebo $\Delta E \geq 0$), přejdi k dalšímu pixlu

Krok 3: Zkontroluj hodnotu energetické funkce

- ◆ Pokud nedošlo k žádné změně, obrázek byl zrestaurován
- ◆ V opačném případě přejdi ke Kroku 2 a proved' další iteraci

Restaurace degradovaného obrazu (25)

Restaurační algoritmus – zjednodušení (pokračování):

- ◆ Výpočet vstupu $u_{i,k}$ (i, k) – tého neuronu a změny hodnoty energetické funkce ΔE lze zjednodušit:
  - Provádíme-li opakovaně aktualizaci úrovně šedi pro příslušný pixel, lze využít předchozích hodnot:

$$u_{i,k} = u_{i,k-1} + \Delta v_{i,k-1} T_{i,\cdot; i,\cdot}$$

kde $u_{i,k-1}$ je vstup ($i, k-1$) – ního neuronu

$$\Delta E = -u_{i,k} \Delta v_{i,k} - \frac{1}{2} T_{i,\cdot; i,\cdot} (\Delta v_{i,k})^2$$

Restaurace degradovaného obrazu (26)

Redukce složitosti:

- ◆ Prostorová: $O(L^4 M^2) \rightarrow O(L^2)$
- ◆ Výpočetní: $O(L^4 M^2 K) \rightarrow O(M L^2 K)$
- ◆ Pro každý pixel je třeba jen několik málo aktualizací hodnoty šedi
→ na každou iteraci: $O(L^2)$